

The Desirable Characteristics of Information Science Interns as Perceived by Business Organizations

Journal of Organizational Innovation & Culture, 13(2). 64-85.

ISSN: 2822-0854 (Print) ISSN: 2822-0862 (Online)

<https://skjournal.msu.ac.th>

Received (12 November 2020): Revised (15 February 2021): Accepted (16 March 2021)

Phatthira Suwannako

Assistant professor, Information Science, Faculty of Informatics, Mahasarakham University

Email: phattheera.s@msu.ac.th

Citation

Phatthira, S., (2021). The Desirable Characteristics of Information Science Interns as Perceived by Business Organizations. *Journal of Organizational Innovation & Culture*, 13(2). 64-85.

Abstract

This research aims to study the desirable characteristics of information science interns according to the needs of each type of business organization. The sample was classified into 4 types from 33 organizations such as government agencies, state enterprises, private organizations, and government regulation organizations. The result showed that desirable characteristics of the information science interns as perceived by business organization were divided into 2 main skills. The first skill was called Soft skill. It includes the moral and ethical behavior that most influences professional internships, namely discipline, punctuality, responsibility and teamwork. Cognitive skills were critical and systematic thinking, and information searching, analyzing and assessment for solving problem, the personal relationship and responsibilities assisted and facilitated problem solving in various situations. The second skill was called Hard skill. It includes Thai, English and other language skills for communication, and the ability to use office suites software capabilities and specialized software for specific tasks.

Keywords: Desirable Characteristics, Interns, Information Science

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตฝึกงานวิชาชีพสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ตามความต้องการของสถานประกอบการ

ภัทธีรา สุวรรณโค

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำสาขาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
Email: phattheera.s@msu.ac.th

อ้างอิง

ภัทธีรา สุวรรณโค. (2563). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตฝึกงานวิชาชีพสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ตามความต้องการของสถานประกอบการ. *วารสารนวัตกรรมและวัฒนธรรมองค์การ*, ปีที่ 13(2). หน้า 64-85.

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนิสิตฝึกงานวิชาชีพสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ ตามความต้องการของสถานประกอบการ กลุ่มตัวอย่างคือบุคลากรในหน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานเอกชน และหน่วยงานภายใต้การกำกับของรัฐ จำนวน 33 คน จาก 33 แหล่ง โดยใช้แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตฝึกงานวิชาชีพสารสนเทศศาสตร์ตามความต้องการของสถานประกอบการแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 43 ข้อ วัดคุณภาพของเครื่องมือด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตฝึกงานที่สถานประกอบการมีความต้องการมากที่สุดคือ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสังคมและอารมณ์ (Soft Skills) ประกอบด้วย 1) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ได้แก่ ความมีวินัย การตรงต่อเวลาและความรับผิดชอบ และสามารถทำงานเป็นทีมได้ 2) ด้านทักษะทางปัญญา ได้แก่ สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณและเป็นระบบ และมีความสามารถสืบค้น ตีความ ประเมินสารสนเทศเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 3) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ได้แก่ สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการปัญหาต่างๆ ของกลุ่มทั้งในบทบาทการเป็นผู้นำและผู้ร่วมทีมงาน รวมถึงความรับผิดชอบในการกระทำทั้งของตนเองและงานในกลุ่ม ส่วนด้านความรู้พื้นฐานและความรู้เฉพาะด้าน (Hard Skills) ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน และเขียนทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นๆ 2) ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำหรับงานสำนักงาน 3) ความสามารถในการใช้โปรแกรมเฉพาะสำหรับงานเฉพาะด้าน

คำสำคัญ: คุณลักษณะที่พึงประสงค์, การฝึกงาน, สารสนเทศศาสตร์

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพ ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่สำคัญในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีทักษะ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ(กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา, 2558) ทั้งนี้ นอกจากทักษะวิชาชีพคือความรู้ที่จำเป็นในการทำงานหรือที่เรียกว่า Hard Skill ที่บัณฑิตพึงมีแล้ว คุณสมบัติตามความต้องการของตำแหน่งงานต่างๆ ที่เรียกว่า Soft Skill หรือทักษะทางด้านอารมณ์และสังคม เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Desired Characteristics) ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับบัณฑิต อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลกที่บัณฑิตพึงมี (Office of the Education Council Secretariat, 2019) ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (Ministry of Education, 2012) ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ การฝึกงานวิชาชีพเป็นเรียนรู้จากประสบการณ์จริง มีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดทัศนคติ ประสบการณ์ เทคนิค และศิลปะวิทยาการต่างๆ ให้สามารถนำวิชาชีพไปพัฒนาและแก้ปัญหาของประเทศ การฝึกงานวิชาชีพจึงเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ที่จะช่วยเสริมสร้าง พัฒนาความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนสร้างทักษะที่ดีให้เกิดแก่ผู้เรียน เพราะการฝึกงานวิชาชีพเป็นการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้จากภาคทฤษฎีไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานจริงและสามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพในอนาคต

ต่อไป

การฝึกงานวิชาชีพวิชาชีพ (Professional Practicum) เป็นรายวิชาในหลักสูตรสารสนเทศศาสตร์ หรือบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ที่เปิดทำการเรียนการสอนในประเทศไทย โดยวัตถุประสงค์ของรายวิชามุ่งเน้นให้นิสิตมีโอกาสได้เรียนรู้ ฝึกทักษะในวิชาชีพตามสภาพจริงของสถานประกอบการ ประกอบด้วยองค์กรผู้ให้บริการสารสนเทศ องค์กรผู้ให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ องค์กรด้านการจัดการสารสนเทศและสื่อ และองค์กรอื่นๆ เช่น โรงแรม โรงงานอุตสาหกรรม หรือส่วนราชการต่างๆ โดยมีลักษณะของงานที่เข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้แก่ งานห้องสมุด งานสารบรรณ งานออกแบบและพัฒนาระบบฐานข้อมูล งานออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ งานให้ความช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาและให้คำแนะนำการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT Support) และงานสารสนเทศ (Content) เพื่อเตรียมความพร้อมและเพิ่มเติมประสบการณ์ตรงของการทำงานในวิชาชีพ ได้ฝึกใช้สติปัญญาแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และมีระบบวินัยต่อตนเองและส่วนรวม รวมถึงการสร้างสัมพันธภาพที่ดีและส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างสถาบัน การศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Department of Information Science, 2016) ก่อนเข้าสู่การประกอบอาชีพหลังจบการศึกษา

ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สมาคมอาเซียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 (Department of ASEAN, 2019) ส่งผลกระทบต่อสถาบันการศึกษาโดยตรงในประเด็นของการเตรียมความพร้อมแก่บัณฑิตเพื่อให้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการให้มีคุณลักษณะที่พร้อมทำงาน สามารถแข่งขันในตลาดแรงงานได้ ดังนั้นการศึกษาคณะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตฝึกงานวิชาชีพจะทำให้สาขาวิชาทราบถึงคุณลักษณะของบุคคลผู้จะสามารถทำงานในองค์กรต่างๆ อันจะนำไปสู่การ

พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร รวมถึงการเตรียมความพร้อมให้แก่บัณฑิตก่อนออกไปฝึกงานวิชาชีพ และทำงานในสถานประกอบการจริงในลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตฝึกงานวิชาชีพสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนิสิตฝึกงานวิชาชีพสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ คณะวิทยาการสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาสารคามจากผู้ประกอบการที่เคยรับนิสิตสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์เข้าฝึกงานวิชาชีพ ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานเอกชน และหน่วยงานภายใต้การกำกับของรัฐ ตั้งแต่ปี 2559 - 2562

วิธีดำเนินการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัย ไว้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างได้แก่บุคลากรผู้รับผิดชอบดูแลการฝึกงานวิชาชีพที่สถานประกอบการที่นิสิตสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์เข้ารับการฝึกงานวิชาชีพ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 33 คน จาก 33 แห่ง

2. เครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือแบบสอบถามปลายเปิดแบบเลือกตอบ ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม และความต้องการลักษณะอันพึงประสงค์ของนิสิตฝึกงานวิชาชีพสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่งของผู้ตอบ

แบบสอบถาม และประเภทของสถานประกอบการ โดยเป็นคำถามแบบเลือกตอบ นำมาแจกแจงความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 ลักษณะอันพึงประสงค์ของนิสิตฝึกงานสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ ประกอบด้วย 5 ด้าน ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้ ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสังคมและอารมณ์ (Soft Skills) ประกอบด้วย 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม จำนวนข้อคำถาม 7 ข้อ 2) ด้าน ด้านความสามารถความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ จำนวนข้อคำถาม 6 ข้อ และ 3) ด้านความสามารถทางปัญญา จำนวนข้อคำถาม 6 ข้อ และความรู้พื้นฐานและความรู้เฉพาะด้าน (Hard Skills) ประกอบด้วย 1) ด้านความสามารถพื้นฐาน จำนวนข้อคำถาม 21 ข้อ และ 2) ด้านความสามารถเฉพาะ รวมข้อคำถาม 43 ข้อ

ทำการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และความเหมาะสมในการนำไปใช้งานจริง คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าระหว่าง 0.66 - 1.00 และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะให้สมบูรณ์ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 30 ฉบับ กับผู้ประกอบการที่เคยรับนิสิตฝึกงานวิชาชีพในภาคเรียนที่ผ่านมา ในระหว่างวันที่ 15 -28 กุมภาพันธ์ 2561 ทั้งนี้ต้องไม่เป็นแหล่งที่นิสิตออกฝึกงานวิชาชีพในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตามวิธีการ Item-Correlations อยู่ระหว่าง 0.42 - 0.81 ทุกข้อ และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

ทั้งฉบับเท่ากับ .92

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและส่วนหนึ่งได้มอบหมายให้นิสิตสาขาสารสนเทศศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการฝึกงานวิชาชีพ ภาคเรียนที่ 2/2562 ซึ่งอยู่ระหว่างฝึกงานวิชาชีพเป็นผู้ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น จำนวน 33 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบ โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพิจารณาความต้องการเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนิสิตฝึกงาน จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน จากนั้นนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลค่าเฉลี่ยจากการวิเคราะห์ ดังนี้ ระดับคะแนน 4.51 - 5.00 มีความต้องการคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้นในระดับมากที่สุด ถัดมาได้แก่ 3.51 - 4.50 ระดับมาก 2.51 - 2.50 ระดับปานกลาง 1.51 - 2.50 ระดับน้อย และ 1.00 - 1.50 น้อยที่สุด ตามลำดับ(บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ผลการศึกษา

จากผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 33 คน พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตฝึกงานวิชาชีพสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตฝึกงานวิชาชีพในภาพรวม จำแนกตามทักษะดัง Table 1

Table 1 Desirable characteristics of information science interns

Evaluation details	Desirable level												Total (N=33)		
	Government agency (N=6)			State enterprises (N=1)			Private organization (N=)			Government regulation organizations (N=)					
	\bar{x}	S.D.	Level	\bar{x}	S.D.	Level	\bar{x}	S.D.	Level	\bar{x}	S.D.	Level	\bar{x}	S.D.	level
Soft Skills															
1. Moral and ethic	4.83	0.41	Most	5.00	0.00	Most	4.73	0.57	More	4.74	0.44	More	4.83	0.48	Most
2. Professional internship	4.75	0.47	Most	5.00	0.00	Most	4.27	0.69	More	4.38	0.54	More	4.60	0.57	Most
3. Cognitive skills	4.71	0.49	Most	5.00	0.00	Most	4.43	0.54	More	4.25	0.50	More	4.59	0.51	Most
Hard Skill															
4. Basic capability	4.27	0.40	More	4.62	0.00	Most	4.03	0.73	More	4.30	1.04	More	4.31	0.72	More
5. Specific capability	4.06	0.11	More	3.93	0.00	More	3.91	0.08	More	4.43	0.11	More	4.08	0.05	More
Total	4.52	0.14	Most	4.71	0.00	Most	4.27	0.23	More	4.42	0.30	More	4.48	0.23	Most

จาก Table 1 ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสังคมและอารมณ์ (Soft Skills) เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ทุกหน่วยงานมีความต้องการสูงสุดโดยเฉพาะด้านคุณธรรม จริยธรรม

2. ผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตฝึกงานวิชาชีพในทักษะที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสังคมและอารมณ์ (Soft Skills) จำแนกตามลักษณะของสถานประกอบการ ดัง Table 2

จาก Table 2 สถานประกอบการมีความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจ มีความต้องการคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับสูงทุกข้อ ในขณะที่หน่วยงานเอกชน

มีความต้องการด้านนี้ที่มากที่สุด คือ มีวินัย ตรงต่อเวลาและความรับผิดชอบ และสามารถทำงานเป็นทีมได้ รองลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต

หน่วยงานภายใต้ภายใต้การกำกับของรัฐ มีความต้องการด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ส่งผลต่อการฝึกงานวิชาชีพมากที่สุด คือ วินัย ตรงต่อเวลาและความรับผิดชอบ และสามารถทำงานเป็นทีมได้ รองลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ เสียสละและซื่อสัตย์สุจริต เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กร มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้ เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

Table 2 Desirable characteristics of information Science interns in Soft Skills

Evaluation details	Desirable level														
	Government agency (N=6)			State enterprises (N=1)			Private organization (N=22)			Government regulation organizations (N=4)			Total (N=33)		
	\bar{x}	S.D.	Level	\bar{x}	S.D.	Level	\bar{x}	S.D.	level	\bar{x}	S.D.	Level	\bar{x}	S.D.	Level
Moral and ethic	4.83	0.41	most	5.00	0.00	most	4.73	0.57	more	4.74	0.44	more	4.83	0.48	most
1. Sacrifice and honesty	4.83	0.41	most	5.00	0.00	most	4.73	0.97	more	4.75	0.50	more	4.83	0.34	most
2. Discipline and punctuality	4.83	0.41	most	5.00	0.00	most	4.91	0.43	more	5.00	0.00	more	4.94	0.21	most
3. Teamwork	4.83	0.41	most	5.00	0.00	most	4.86	0.35	more	5.00	0.00	more	4.92	0.19	most
4. Respect the right	4.83	0.41	most	5.00	0.00	most	4.81	0.39	more	4.45	1.00	more	4.77	0.36	most
5. Respect the rules	4.83	0.41	most	5.00	0.00	most	4.64	0.66	more	4.75	0.50	more	4.81	0.24	most
6. Impact assessment	4.83	0.41	most	5.00	0.00	most	4.36	0.73	more	4.50	0.58	more	4.67	0.27	most
7. Professional ethic	4.83	0.41	most	5.00	0.00	most	4.81	0.50	more	4.75	0.50	more	4.85	0.21	most
Professional internship	4.75	0.47	most	5.00	0.00	most	4.27	0.69	more	4.38	0.54	most	4.60	0.57	most
1. Relationship	4.83	0.41	most	5.00	0.00	most	4.41	0.73	more	4.50	0.58	more	4.69	0.27	most
2. Problem solving	4.83	0.41	most	5.00	0.00	most	4.13	0.71	more	4.21	0.50	more	4.55	0.26	most
3. Leadership	4.67	0.52	most	5.00	0.00	most	3.96	0.79	more	4.25	0.50	more	4.47	0.29	more
4. Responsibility	4.67	0.52	most	5.00	0.00	most	4.59	0.53	more	4.50	0.58	more	4.69.	0.24	most
5. Situation solving	4.50	0.55	most	5.00	0.00	most	3.95	0.84	more	4.25	0.50	more	4.43	0.30	more
6. Learning Development	4.83	0.41	most	5.00	0.00	most	4.45	0.51	more	4.25	0.50	more	4.63	0.21	most

Table 2 Desirable characteristics of information Science interns in Soft Skills (cont.)

Evaluation details	Desirable level														
	Government agency (N=6)			State enterprises (N=1)			Private organization (N=22)			Government regulation organizations (N=4)			Total (N=33)		
	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	level	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	Level
Cognitive skills	4.71	0.49	most	5.00	0.00	most	4.43	0.54	more	4.25	0.50	most	4.59	0.51	most
1. Critical thinking	4.83	0.41	most	5.00	0.00	most	4.50	0.59	more	4.25	0.50	more	4.65	0.23	most
2. Information literacy	4.67	0.52	most	5.00	0.00	most	4.55	0.51	more	4.25	0.50	more	4.62	0.22	most
3. Data analysis	4.67	0.52	most	5.00	0.00	most	4.27	0.56	more	4.25	0.50	more	4.55	0.23	most
4. Knowledge applying	4.67	0.52	most	5.00	0.00	most	4.41	0.50	more	4.25	0.50	more	4.58	0.22	most

2.2 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

หน่วยงานราชการ มีความต้องการทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ เรียงตามลำดับ ดังนี้ สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่การแก้ปัญหาสถานการณ์ต่างๆ ในกลุ่มทั้งในบทบาทของผู้นำหรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมงาน รองลงมาได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานในองค์กรและบุคคลทั่วไป มีความรับผิดชอบต่อพัฒนาการการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในสถานการณ์เฉพาะหน้า มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบงานในกลุ่ม และสามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม ตามลำดับ

หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีความต้องการด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานในองค์กร และบุคคลทั่วไปมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่การแก้ปัญหาสถานการณ์ต่างๆ ในกลุ่มทั้งในบทบาทของผู้นำหรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมงาน สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำ

ในสถานการณ์เฉพาะหน้า มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบงานในกลุ่ม สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม และมีความรับผิดชอบต่อพัฒนาการการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

หน่วยงานเอกชน มีความต้องการทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ เรียงตามลำดับ ดังนี้ มีความรับผิดชอบต่อในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบงานในกลุ่ม รองลงมา ได้แก่ มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบงานในกลุ่ม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานในองค์กรและบุคคลทั่วไป สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่การแก้ปัญหาสถานการณ์ต่างๆ ในกลุ่มทั้งในบทบาทของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมงาน สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม และสามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในสถานการณ์เฉพาะหน้า

หน่วยงานภายใต้การกำกับของรัฐ มีความต้องการทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่าง

บุคคลและความรับผิดชอบ เรียงตามลำดับ ดังนี้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานในองค์กร และบุคคลทั่วไป รองลงมา ได้แก่ มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบงานในกลุ่ม สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่การแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่างๆ ในกลุ่มทั้งในบทบาทของผู้นำหรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมงาน สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในสถานการณ์เฉพาะหน้า สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งของตนเองและของกลุ่ม และมีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบงานในกลุ่ม ตามลำดับ

2.3 ด้านทักษะทางปัญญา

หน่วยงานราชการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานภายใต้การกำกับของรัฐ มีความ

ต้องการด้านทักษะทางปัญญา เรียงตามลำดับ ดังนี้ คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ รองลงมา ได้แก่ สามารถสืบค้น ตีความ และประเมินสารสนเทศ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความสามารถประยุกต์ความรู้และความสามารถทางเทคโนโลยีสารสนเทศกับการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม ในขณะที่หน่วยงานเอกชนมีความต้องการที่แตกต่างไปคือต้องการความสามารถสืบค้น ตีความ และประเมินสารสนเทศ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์มากกว่าคิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ

3. ผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตฝึกงานวิชาชีพด้านความรู้พื้นฐานและความรู้เฉพาะด้าน ซึ่งเป็นความรู้ที่ใช้ในการทำงาน (Hard Skills) ดัง Table 3 และ 4

Table 3 Levels of desirable characteristics of information science interns in Basic capability

Evaluation details	Desirable level													
	Government agency (N=6)			State enterprises (N=1)			Private organization (N=22)			Government regulation organizations (N=4)			Total (N=33)	
	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.
Basic capability	4.27	0.40	more	4.62	0.00	most	4.03	0.73	more	4.30	1.04	more	4.31	0.72
1. Thai														
Listening	5.00	0.00	most	5.00	0.00	most	4.73	0.55	more	4.50	0.77	more	4.81	0.34
Speaking	4.83	0.41	most	5.00	0.00	most	4.55	0.59	more	4.50	0.77	more	4.72	0.29
Writing	4.83	0.41	most	5.00	0.00	most	4.55	0.51	more	4.25	0.50	more	4.66	0.21
Reading	4.83	0.41	most	5.00	0.00	most	4.32	0.57	more	4.25	0.50	more	4.60	0.22
Others (interpretation, analysis and meaning)	3.83	0.41	more	5.00	0.00	most	4.41	0.59	more	4.50	0.58	more	4.44	0.24
Total	4.66	0.16	most	5.00	0.00	most	4.51	0.03	more	4.40	0.12	more	4.70	0.18
2. English														
Listening	4.83	0.41	most	4.00	0.00	more	2.77	0.81	moderate	3.75	0.50	more	3.84	0.29
Speaking	4.83	0.41	most	4.00	0.00	more	3.73	0.77	more	3.75	0.50	more	4.08	0.28
Writing	4.83	0.41	most	4.00	0.00	more	4.68	0.84	more	4.00	0.41	more	4.13	0.30
Reading	4.67	0.52	most	4.00	0.00	more	4.00	0.69	more	4.00	0.82	more	4.17	0.31
Others (Chinese, Japanese)	4.12	0.41	more	4.00	0.00	more	4.00	0.53	more	4.25	0.50	more	4.09	0.21
Total	4.66	0.04	most	4.00	0.00	more	3.64	0.11	more	3.95	0.14	more	4.05	0.01
3. Office suit software capability														
Microsoft Word	4.83	0.41	most	5.00	0.00	most	4.32	0.65	more	4.50	0.58	more	4.66	0.25

Table 3 Levels of desirable characteristics of information science interns in Basic capability (cont.)

Evaluation details	Desirable level														
	Government agency (N=6)			State enterprises (N=1)			Private organization (N=22)			Government regulation organizations (N=4)			Total (N=33)		
	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	
Microsoft PowerPoint	4.17	0.41	more	5.00	0.00	most	4.05	0.72	more	4.50	0.58	more	4.43	0.27	more
Microsoft Excel	4.17	0.41	more	5.00	0.00	most	3.86	0.77	more	4.50	0.58	more	4.38	0.28	more
Others (SPSS, Microsoft Outlook)	4.00	0.00	more	4.00	0.00	more	4.05	0.65	more	4.75	0.50	more	4.20	0.29	more
Total	4.29	0.18	more	4.75	0.00	most	4.07	0.05	more	4.56	0.03	more	4.49	0.02	more
4. office equipment capability															
Fax	3.33	0.52	moderate	5.00	0.00	most	4.05	0.72	more	4.25	0.96	more	4.16	0.35	more
Copy machine	3.33	0.52	moderate	5.00	0.00	most	4.36	0.72	more	4.00	0.82	more	4.17	0.32	more
Others (laminator)	4.33	0.52	more	5.00	0.00	most	4.50	0.60	more	4.00	0.00	more	4.46	0.28	more
Total	3.66	0.00	more	5.00	0.00	most	4.30	0.06	more	4.08	0.42	more	4.26	0.03	more
5 Typing															
Thai (40 words/minute)	3.67	0.52	more	5.00	0.00	most	3.73	1.24	more	4.25	0.50	more	4.16	0.44	more
English (40 words/minute)	3.67	0.52	more	5.00	0.00	most	3.36	1.00	more	4.25	0.50	more	4.07	0.35	more
Total	3.67	0.00	more	5.00	0.00	most	3.55	0.12	more	4.25	0.00	more	4.12	0.04	more
6. Coordination															
Internal Coordination	3.83	0.41	more	4.00	0.00	more	3.81	0.91	more	4.75	0.50	more	4.10	0.32	more
External Coordination	3.83	0.41	more	4.00	0.00	more	3.82	0.91	more	4.75	0.52	more	4.10	0.32	more
Total	3.83	0.41	more	4.00	0.00	more	3.82	1.91	more	4.75	1.50	more	4.10	0.78	more

Table 4 Levels of desirable characteristics of information science interns in Specific capability

Evaluation details	Desirable level														
	Government agency (N=6)			State enterprises (N=1)			Private organization (N=22)			Government regulation organizations (N=4)			Total (N=33)		
	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	
Specific capability	4.00	0.11	more	3.03	0.00	more	3.01	0.08	more	4.43	0.11	more	4.08	0.05	more
Documentation															
1. Receive and delivery formal note	3.33	0.52	moderate	3.00	0.00	moderate	3.45	1.14	moderate	4.50	0.58	more	3.57	0.40	more
2. Writing Formal note	4.00	0.00	more	3.00	0.00	moderate	3.45	1.37	moderate	4.50	0.58	more	3.74	0.56	more
3. Documentation contact and coordination	4.00	0.00	more	3.00	0.00	moderate	3.90	0.61	more	4.75	0.50	most	3.91	0.28	more
4. Documentation service	4.00	0.00	more	3.00	0.00	moderate	3.36	1.09	moderate	4.50	0.58	more	3.72	0.45	more
5. Create documents related	4.17	0.41	more	3.00	0.00	moderate	3.68	1.21	more	4.75	0.50	most	3.90	0.44	more
6. Others	3.90	0.23	more	3.00	0.00	moderate	3.57	0.26	more	4.60	0.04	most	3.77	0.11	more
Total	3.00	0.19	more	3.00	0.00	moderate	3.57	0.95	more	4.60	0.46	most	3.77	0.37	more
Librarianship															
1. Collection Development Sources access	4.00	0.00	more	4.00	0.00	more	3.47	1.22	moderate	4.50	0.57	more	3.99	0.50	more
Collecting	4.67	0.52	most	4.00	0.00	more	3.68	1.04	more	4.50	0.82	more	4.21	0.39	more
Evaluation	4.67	0.52	most	3.00	0.00	moderate	3.82	1.10	more	4.00	0.82	more	3.87	0.41	more
Maintenance	4.00	0.00	more	4.00	0.00	more	3.55	1.22	more	4.50	0.58	more	4.01	0.50	more
Total	4.34	0.26	more	3.75	0.00	more	3.63	0.13	more	4.38	0.22	more	4.02	0.10	more

Table 4 Levels of desirable characteristics of information science interns in Specific capability (cont.)

Evaluation details	Desirable level														
	Government agency (N=6)			State enterprises (N=1)			Private organization (N=22)			Government regulation organizations (N=4)			Total (N=33)		
	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	Level
2. Cataloging															
AACR2	4.00	0.00	more	4.00	0.00	more	3.32	1.25	moderate	4.25	0.50	more	3.89	0.51	more
MARC	4.00	0.00	more	4.00	0.00	more	3.85	1.34	more	4.25	0.50	more	4.03	0.55	more
Classification	4.60	0.52	most	4.00	0.00	more	3.64	1.33	more	4.25	0.50	more	4.12	0.48	more
Metadata	4.00	0.00	more	3.00	0.00	moderate	3.50	1.30	moderate	4.50	0.58	more	3.75	0.53	more
Subject Heading	4.67	0.52	most	3.00	0.00	moderate	3.59	1.18	more	4.50	0.58	more	3.94	0.42	more
Cataloging website and database using	4.67	0.52	most	4.00	0.00	more	3.82	1.18	more	4.50	0.58	more	4.25	0.42	more
3. Reference Service															
Reference source	4.00	0.00	more	4.00	0.00	more	3.59	1.22	more	4.75	0.50	most	4.09	0.50	more
Information searching	4.67	0.52	most	4.00	0.00	more	3.72	1.16	more	4.75	0.50	most	4.29	0.41	more
Information accessing	4.67	0.52	most	5.00	0.00	most	3.50	1.26	moderate	4.75	0.50	most	4.48	0.45	more
Library promoting	4.00	0.00	more	5.00	0.00	most	3.41	1.50	moderate	4.50	0.58	more	4.23	0.61	more
Total	4.34	0.26	most	4.50	0.00	more	3.56	0.13	more	4.69	0.03	most	4.27	0.10	more
Librarianship Total	4.33	0.00	most	3.97	0.00	more	3.60	0.03	more	4.48	0.00	more	4.10	0.01	more
Database															
1. Data analysis	4.67	0.52	most	4.00	0.00	more	3.72	0.77	more	4.50	0.58	more	4.22	0.29	more
2. Database design	4.50	0.55	more	4.00	0.00	more	3.95	0.79	more	4.50	0.58	more	4.24	0.29	more

Table 4 Levels of desirable characteristics of information science interns in Specific capability (cont.)

Evaluation details	Desirable level														
	Government agency (N=6)			State enterprises (N=1)			Private organization (N=22)			Government regulation organizations (N=4)			Total (N=33)		
	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	
3. Database setup	3.83	0.41	more	5.00	0.00	most	3.73	0.70	more	4.50	0.70	more	4.27	0.29	more
4. Database consultant	4.00	0.63	more	4.00	0.00	more	3.68	0.78	more	4.50	0.76	more	4.05	0.32	more
5. System development tools	4.22	0.78	more	4.40	0.00	more	4.10	0.99	more	4.30	1.11	more	4.26	0.43	more
Total	4.24	0.12	more	4.28	0.00	more	3.84	0.10	more	4.46	0.19	more	4.21	0.07	more
Website															
1. Content prepares	4.83	0.41	most	4.00	0.00	more	3.95	1.09	more	4.50	0.58	more	4.32	0.39	more
2. Graphic design	4.00	0.00	more	4.00	0.00	more	3.95	1.05	more	4.75	0.50	most	4.18	0.43	more
3. Coding	4.00	0.00	more	4.00	0.00	more	3.82	1.09	more	4.50	0.78	more	4.08	0.48	more
4. Website Promoting	4.83	0.41	most	4.00	0.00	more	3.95	1.13	more	4.50	0.58	more	4.32	0.41	more
5. Website development tools	4.30	0.80	more	4.80	0.00	most	3.97	1.11	more	4.30	1.09	more	4.34	0.45	more
Total	4.39	0.30	more	4.10	0.00	more	3.93	0.03	more	4.51	0.21	more	4.25	0.13	more
IT support															
1. Network management	3.17	0.41	more	4.00	0.00	more	4.13	0.56	more	4.25	0.50	more	3.89	0.22	more
2. Security management	3.17	0.41	more	4.00	0.00	more	4.45	0.74	more	4.25	0.50	more	3.97	0.27	more
3. Server management	3.17	0.41	more	4.00	0.00	more	4.45	0.60	more	4.00	0.00	more	3.91	0.28	more
4. maintain and network service	3.17	0.41	more	5.00	0.00	most	4.14	0.64	more	4.50	0.58	more	4.20	0.25	more
5. User help	3.17	0.41	more	3.00	0.00	most	4.32	0.57	more	4.50	0.58	more	3.75	0.24	more
Total	3.17	0.00	more	4.00	0.00	more	4.30	0.07	more	4.30	0.22	more	3.94	0.09	more

Table 4 Levels of desirable characteristics of information science interns in Specific capability (cont.)

Evaluation details	Desirable level														
	Government agency (N=6)			State enterprises (N=1)			Private organization (N=22)			Government regulation organizations (N=4)			Total (N=33)		
	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	Level	\bar{X}	S.D.	
Information work															
1. Access and evaluation	4.50	0.83	more	4.00	0.00	more	4.04	0.48	more	4.25	0.50	more	4.20	0.30	more
2. Use and Management	4.50	0.84	more	4.00	0.00	more	4.41	0.50	more	4.25	0.50	more	4.29	0.30	more
4. Synthesis	4.50	0.84	more	4.00	0.00	more	4.32	0.48	more	4.50	0.58	more	4.33	0.30	more
5. Create	3.83	0.41	more	4.00	0.00	more	4.23	0.53	more	4.75	0.50	most	4.20	0.21	more
6 Application use in information work	4.03	1.07	more	5.00	0.00	most	4.06	0.97	more	3.55	1.36	more	4.16	0.51	more
Total	4.27	0.21	more	4.20	0.00	more	4.21	0.19	more	4.26	0.34	more	4.24	0.12	more

จาก Table 3 สถานประกอบการมีความต้องการคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังต่อไปนี้

3.1 ด้านความรู้พื้นฐาน

หน่วยงานราชการ มีความต้องการความสามารถพื้นฐาน ดังนี้ 1) ความสามารถด้านการใช้ภาษาไทย มีความต้องการความสามารถด้านการฟังมากที่สุด รองลงมาคือ การพูด การเขียน และการตีความ วิเคราะห์และสื่อความหมาย 2) ความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษ มีความต้องการความสามารถด้านการฟัง การพูด และการเขียนในระดับเดียวกัน รองลงมาคือ การอ่าน และภาษา ต่างประเทศอื่นๆ เช่น ภาษาจีน ญี่ปุ่น เป็นต้น 3) ความสามารถด้านการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีความต้องการความสามารถในการใช้งานโปรแกรม MS-Word รองลงมาคือ MS-PowerPoint และ MS-Excel และอื่นๆ (SPSS, MS-Outlook) 4) ด้านความสามารถในการใช้อุปกรณ์สำนักงาน เครื่องเคลือบบัตร เครื่องรับส่งเอกสาร เครื่องถ่ายเอกสาร 5) ความสามารถในการพิมพ์สัมผัส มีความต้องการความสามารถในการพิมพ์สัมผัสภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่น้อยกว่า 40 คำ/นาที และ 6) มีความรู้และความสามารถในการติดต่อประสานงานมีความต้องการความสามารถในการติดต่อประสานงานโดยตรง และการติดต่อประสานงานโดยโทรศัพท์อยู่ในระดับเดียวกัน

หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีความต้องการ ดังนี้ 1) ความต้องการความสามารถในการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ด้านการฟัง การพูด การเขียน การอ่าน และการตีความ วิเคราะห์และสื่อความหมาย 2) ความสามารถด้านการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีความต้องการความสามารถในการใช้งานโปรแกรม MS-Word, MS-PowerPoint, MS-Excel และอื่นๆ

หน่วยงานเอกชน มีความต้องการ 1) ความสามารถด้านการใช้ภาษาไทย มีความ

ต้องการความสามารถด้านการฟังมากที่สุด รองลงมาคือ 2) การพูด การเขียน และการอ่าน น้อยที่สุด ความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษ มีความต้องการความสามารถการอ่านมากที่สุด รองลงมาภาษาต่างประเทศอื่นๆ เช่น ภาษาจีน ญี่ปุ่น เป็นต้น การเขียนและการพูด และน้อยที่สุด การฟัง 3) ความสามารถด้านการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีความต้องการความสามารถในการใช้งานโปรแกรม MS-Word มากที่สุด รองลงมาคือ MS-PowerPoint และ MS-Excel และน้อยที่สุดอื่นๆ (SPSS, MS-outlook) 4) ด้านความสามารถในการใช้อุปกรณ์สำนักงาน ความต้องการความสามารถในการใช้งานเครื่องเคลือบบัตรมากที่สุด รองลงมาคือเครื่องถ่ายเอกสาร และเครื่องส่งเอกสาร 5) ความสามารถในการพิมพ์สัมผัส มีความต้องการความสามารถในการพิมพ์สัมผัสภาษาไทยและภาษาอังกฤษ(ไม่น้อยกว่า 40 คำ/นาที) และ6)มีความรู้และความสามารถในการติดต่อประสานงาน มีความต้องการความสามารถในการติดต่อประสานงานโดยโทรศัพท์มากที่สุด รองลงมาคือการติดต่อประสานงานโดยตรง

3.2 ความสามารถเฉพาะด้าน

หน่วยงานราชการ และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เป็นหน่วยงานที่ผลิตฝึกงานวิชาชีพ เข้ารับการฝึกในส่วนของสำนักงานเลขานุการ และงานห้องสมุด โดยความสามารถเฉพาะด้านงานสารบรรณที่มีความต้องการอยู่ในระดับมากคือ การจัดเก็บเอกสาร รองลงมา คือ ติดต่อและประสานงานด้านงานสารบรรณกับบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ผลิตเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามภารกิจของหน่วยงาน จัดเตรียม จัดทำ และจัดพิมพ์หนังสือราชการ จดหมาย และเอกสารต่างๆ ให้บริการข้อมูล ตอบปัญหา และชี้แจงเรื่องต่างๆ ด้านงานสารบรรณ และดำเนินการรับ-ส่งหนังสือราชการ จดหมาย และเอกสารต่างๆ

ส่วนความสามารถเฉพาะด้านงานห้องสมุด ความต้องการเรียงตามลำดับดังนี้ 1) งานวิเคราะห์และจัดทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งต้องการความสามารถในการใช้เว็บไซต์และฐานข้อมูลทางด้านการจัดทำรายการทรัพยากรสารสนเทศมากที่สุด รองลงมาคือ ความสามารถในการจัดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศ ความสามารถในการให้หัวเรื่อง ความสามารถในการจัดทำเมทาเดตา ความสามารถในการทำรายการโดยใช้ MARC และความสามารถในการทำรายการโดยใช้ AACR2 ตามลำดับ 2) งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ มีความต้องการความสามารถในการประเมินทรัพยากรสารสนเทศมากที่สุด รองลงมาคือความสามารถในการคัดเลือกสารสนเทศ ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรสารสนเทศ ทั้งในและนอกห้องสมุด และความสามารถในการบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศ ตามลำดับ และ 3) งานบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้ามีความต้องการความสามารถในการสืบค้นสารสนเทศมากที่สุด รองลงมาคือสามารถแนะนำหนังสือให้แก่ลูกค้า/ผู้ใช้บริการได้ ความสามารถในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศที่มีทั้งภายในและนอกห้องสมุด ความสามารถในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอ้างอิง และความสามารถในการสอนการใช้ห้องสมุดและการส่งเสริมการรู้สารสนเทศ

หน่วยงานเอกชนและหน่วยงานภายใต้การกำกับของรัฐ เป็นหน่วยงานที่นิสิตฝึกงานวิชาชีพเข้ารับการศึกษาในส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งความสามารถด้านการออกแบบและพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่ต้องการมากที่สุดคือความสามารถในการใช้โปรแกรมสำหรับพัฒนาระบบประกอบด้วย HTML CSS SQL Alice for Windows และ EDS รองลงมาคือความสามารถในการออกแบบและจัดวางระบบฐานข้อมูล ความสามารถในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาระบบงานข้อมูล ความสามารถในการติดตั้งระบบฐานข้อมูลและความสามารถในการให้

คำแนะนำการใช้งานระบบ ตามลำดับ

ความสามารถเฉพาะความสามารถด้านการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์นั้นมีความต้องการความสามารถในการใช้โปรแกรมสำหรับพัฒนาเว็บไซต์ ประกอบด้วย Adobe Dreamweaver Atom Word Press และ Java Google site มากที่สุด รองลงมาคือ ความสามารถในการเตรียมเนื้อหาและความสามารถในการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ ความสามารถในการกรอกแบบกราฟฟิค และความสามารถในการการเขียนโปรแกรมเชื่อมต่อฐานข้อมูล ตามลำดับ

ความต้องการความสามารถเฉพาะความสามารถด้านการให้ความช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และให้คำแนะนำในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT Support) มากที่สุดคือการดูแลและตรวจสอบระบบรักษาความปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการสำรองข้อมูล รองลงมา คือ ดูแลและตรวจสอบเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายและอุปกรณ์ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และการให้คำปรึกษาตอบปัญหา ข้อสงสัยต่างๆ กับผู้ใช้บริการ การบำรุงรักษาและให้บริการเครือข่ายสื่อสารข้อมูล คุกกี้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ และมีการดูแลและจัดการศูนย์เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย (Data Center) และระบบเครือข่ายและสื่อสารข้อมูล (Network Center) ตามลำดับ

ความสามารถด้านสารสนเทศ (Content) มีความต้องการความสามารถในการใช้และการจัดการสารสนเทศมากที่สุด รองลงมา คือ ความสามารถในการวิเคราะห์สารสนเทศ ความสามารถในการผลิตสารสนเทศ ความสามารถในการเข้าถึงและประเมินสารสนเทศ และความสามารถในการใช้โปรแกรมสำหรับงานสารสนเทศ ประกอบด้วยโปรแกรมการบันทึกข้อมูล Invision โปรแกรม Velocity (สำหรับการ Create ID ตามหมวดหมู่ และใช้สำหรับตัดงาน ตัดรายการข่าว ตัดต่อภาพ

ข่าว Footage) และโปรแกรม Transfer Monitor ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาสามารถอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตฝึกงานวิชาชีพโดยรวม เมื่อพิจารณาตามสถานประกอบการ พบว่า คุณลักษณะที่สถานประกอบการทุกแห่งมีความต้องการมากที่สุดคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม เนื่องจากเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้และการทำงาน ซึ่งเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ Office of The Higher Education Commission (2009) ประเด็นปัจจัยสู่ความสำเร็จที่จำเป็นต่อการพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน ที่ระบุว่า การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเกี่ยวข้องกับการผสมผสานความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสมและปฏิบัติตนอย่างถูกต้องตามกาลเทศะ ทัศนคติ และวุฒิภาวะในการตัดสินใจ อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ดังที่ Chinwanno, W. (2003) ได้กล่าวว่า จริยธรรมเป็นมาตรฐานความประพฤติของมนุษย์จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างจรรยา คือ ความประพฤติ และธรรม คือ เครื่องรักษาความประพฤติ การประกอบอาชีพใดๆ ก็ตามผู้ประกอบอาชีพจะต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมภายนอกเสมอ ทั้งนี้ก็จะต้องไม่ใช่ความรู้ความสามารถในทางที่ผิด หากประกอบอาชีพโดยไร้จริยธรรมผลเสียหายจะตกอยู่กับสังคมและประเทศชาติ ฉะนั้นจริยธรรมจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะลดปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น ความสำคัญของจริยธรรมในการประกอบอาชีพ มีดังนี้ 1. ช่วยให้ผู้ประกอบอาชีพแต่ละสาขาได้ใช้วิชาชีพในทางที่ถูกต้องเหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ 2. ช่วย

ควบคุมและส่งเสริมให้ผู้ประกอบอาชีพทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีความสำนึกในหน้าที่ และมีความรับผิดชอบในงานของตน 3. ช่วยส่งเสริมและควบคุมการผลิต และการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพเป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจได้ในเรื่องของความปลอดภัยและการบริการที่ดี 4. ช่วยส่งเสริมให้ผู้ประกอบอาชีพไม่เอาัดเอาเปรียบผู้บริโภค และไม่เห็นแก่ตัว ทั้งนี้ต้องยึดหลักโดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดแก่ผู้บริโภคเสมอ และ 5. ช่วยให้การธุรกิจของผู้ประกอบอาชีพมีความซื่อสัตย์ ยุติธรรม และมีความเอื้อเฟื้อต่อสังคมส่วนรวมมากขึ้นอาชีพ

2. เมื่อพิจารณาแยกตามความต้องการของสถานประกอบการ ในด้านทักษะที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสังคมและอารมณ์ (Soft Skills) พบว่าหน่วยงานเอกชนและหน่วยงานภายใต้การกำกับของรัฐ มีความต้องการในประเด็นความมีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบมากกว่าหน่วยงานราชการ ในขณะที่หน่วยงานราชการมีความต้องการในประเด็นของความสามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในสถานการณ์ต่างๆ ความสามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขปัญหา และการคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณและอย่างเป็นระบบมากกว่าหน่วยงานอื่น ซึ่งอาจเป็นเพราะลักษณะของโครงการในการบริหารงานขององค์กร ตลอดจนวัฒนธรรมองค์กรที่มีความแตกต่างระหว่างสถานประกอบการแต่ละแห่ง ซึ่งตรงกับคุณลักษณะของพนักงานที่เป็นที่ต้องการขององค์กรสมัยใหม่ของ Pantapangkul, P. (2013) ที่พนักงานจะต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง พนักงานที่มีความรู้สูง มีทักษะในการทำงานที่ดี แต่ขาดความรับผิดชอบ ขาดความไว้วางใจให้ทำงานอะไรก็ได้ พนักงานแบบนี้ย่อมไม่มีใครอยากได้เข้ามาร่วมงานด้วย องค์กรส่วนใหญ่มากกว่า 90% ตอบเป็นเสียงเดียวกันว่า ต้องการพนักงานที่มีความรับผิดชอบสูง มอบหมายงานอะไรให้ก็พยายามที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จ รวมทั้งสามารถเชื่อใจ และไว้วางใจได้ในฐานะพนักงานของบริษัท ใน

การเข้ามาช่วยให้องค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ เรื่องของความรับผิดชอบนั้นยังหมายความรวมถึง การที่พนักงานคนนั้นสามารถที่จะคิดและหาวิธีการในการทำงานให้ไปสู่เป้าหมายได้ด้วยตนเอง โดยที่ไม่ต้องให้หัวหน้างานหรือผู้จัดการเข้ามาสั่งและบอกให้ทำที่ละขั้นตอน นอกจากนั้น ยังมองไปถึงเรื่องของการมุ่งมั่นทุ่มเททำงาน เพื่อให้ประสบความสำเร็จได้อย่างไม่ย่อท้อ เวลา มีอุปสรรคเกิดขึ้น หรือมีปัญหาเกิดขึ้นในการทำงาน พนักงานคนนั้นก็ไม่เคยที่จะล้มเลิก และยังคงพยายามหาวิธีการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น เพื่อให้งานสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่กำหนด และยังเป็นไปตามคุณสมบัติที่พึงประสงค์ 10 ประการ สำหรับคนไทยของ Kraisit (2015) ควรมีลักษณะ ดังนี้ 1. มีความรู้ความสามารถทักษะและทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน 2. มีวินัย 3. ความซื่อสัตย์สุจริต 4. ความประหยัด 5. ความพากเพียร 6. ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม 7. ความสามารถในการแข่งขัน 8. รู้จักวิเคราะห์หมีเหตุผล 9. การนับถือตน และ 10. การมีน้ำใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Deita & Phauckchantuck (2013). เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจตามความต้องการของสถานประกอบการ พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงานที่สถานประกอบการต้องการ 3 อันดับแรก คือ ด้านมีความรับผิดชอบ รองลงมา ด้านความมีคุณธรรม จริยธรรม และอันดับสาม ด้านความมีมนุษยสัมพันธ์

อีกทั้งยังเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ Office of The Higher Education Commission (2009) ประเด็นปัจจัยความสำเร็จที่จำเป็นต่อการพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน ที่ระบุว่าปัจจัยสู่ความสำเร็จ คือ การพัฒนาความคิดรวบยอด รวมทั้งหลักการทางทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติการวิเคราะห์สถานการณ์และแก้ไขปัญหาต่างๆ

เป็นลำดับขั้นตอนตามแผนที่วางไว้และต้องฝึกปฏิบัติในหลายสถานการณ์ รวมทั้งที่คล้ายคลึงกับสถานการณ์ที่คาดว่าจะได้ใช้ในอนาคตเพื่อช่วยในการถ่ายทอดความรู้และนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ตามความเหมาะสม การพัฒนาความสามารถในการกำหนดและใช้ทักษะทางปัญญาในการแก้ไขปัญหาใหม่ๆ ที่ไม่คาดคิดมาก่อน จำเป็นต้องมีการทำงานในการแก้ปัญหาแบบปลายเปิด โดยให้ความช่วยเหลือในการจำแนกแยกแยะ และการประยุกต์ใช้ความรู้ความเข้าใจ เพื่อเป็นการพัฒนาความสามารถในการคิดและแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ นักศึกษาควรถูกฝึกให้สามารถสะท้อนกระบวนการคิดของตนเอง เมื่อพบกับงานใหม่ๆ ที่ท้าทายและสามารถพัฒนาการจัดการกลยุทธ์ในการคิดของตนเองเมื่อต้องแก้ไขปัญหาในลักษณะต่างๆ และการศึกษาของ Kanopas, Klongsuwan & Manoi (2013) เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของสถานประกอบการต่อการฝึกงานของนักศึกษา วิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬามหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปีการศึกษา 2555 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการมีความพึงพอใจมากด้านมนุษยสัมพันธ์มากที่สุด ซึ่งเว็บไซต์ JobDB ได้กล่าวถึง 9 ทักษะที่ต้องเตรียมให้พร้อมก่อนทำงานว่า หนึ่งในทักษะของผู้ปฏิบัติงานต้องมีคือมนุษยสัมพันธ์ที่ดี คนที่ประสบความสำเร็จไม่ใช่มีแต่ความรู้เท่านั้น แต่ต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีด้วย บริษัทหลายแห่งคัดเลือกแต่คนเก่งๆ เข้าไปทำงาน แต่เมื่อคนเก่งๆ อยู่ร่วมกันและไม่มีใครยอมเข้าหาใครก่อน ก็จะเกิดบรรยากาศการทำงานแบบตัวใครตัวมัน ไม่สมัครสมานสามัคคีกัน กลายเป็นความแตกแยกในองค์กร แต่หากเราเป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เข้าหาใครก็มีแต่คนเอ็นดู การทำงานร่วมกับผู้อื่นก็จะง่ายขึ้น

3. เมื่อพิจารณาแยกตามความต้องการของสถานประกอบการ ในด้านทักษะที่เกี่ยวข้องกับความรู้พื้นฐานและความรู้เฉพาะด้าน (Hard

Skills) พบว่า

3.1 ความต้องการความสามารถพื้นฐาน
หน่วยงานราชการมีความต้องการความสามารถในการใช้ภาษาไทยภาษาอังกฤษ ความถึงความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับสำนักงาน มากกว่าสถานประกอบการอื่น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะลักษณะของงานที่นิสิตฝึกงาน วิชาชีพ ได้รับมอบหมายในขณะฝึกปฏิบัติงาน สถานประกอบการนั้นๆ เช่น การเข้ารับการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพด้านห้องสมุด หรืองานสารบรรณในหน่วยงานราชการ ในขณะที่การเข้ารับการฝึกปฏิบัติงานด้านการพัฒนาเว็บไซต์ การพัฒนาฐานข้อมูล การสอน ช่วยเหลือ เกี่ยวกับการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านสารสนเทศมักเป็นหน่วยงานเอกชน ซึ่งเป็นไปตามที่อัสรีย์ ฉันทะชัยมงคลได้พูดถึงการใช้ภาษาไทยในการทำงานในองค์กรว่า “เพราะเอกสารทุกชิ้นที่ออกไปจากบริษัทคือภาพลักษณ์ของบริษัท เพราะฉะนั้นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องใส่ใจและตรวจทานความเรียบร้อยก่อนส่งออกไปทุกครั้ง” รองลงมา 3 ลำดับ ได้แก่ ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานสำนักงาน (MS-Word MS-PowerPoint และ MS-Excel) ความสามารถในการใช้อุปกรณ์สำนักงาน (เครื่องรับส่งเอกสาร เครื่องถ่ายเอกสาร และเครื่องเคลือบบัตร) และความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ(การฟัง การพูด และการเขียน) ซึ่งตรงกับ INCquity (2016) ได้กล่าวถึง 8 ทักษะสำคัญที่พนักงานควรมี ประกอบด้วย ทักษะคอมพิวเตอร์ ทักษะการฟังและพูด ทักษะการเขียน ทักษะการแก้ปัญหา การบริหารเวลา มนุษยสัมพันธ์เป็นเลิศ อดทน และภาษาต่างประเทศ

3.2 ความสามารถเฉพาะด้าน หน่วยงานราชการและหน่วยงานภายใต้การกำกับของรัฐมีความต้องการความสามารถด้านงานสารบรรณและความสามารถด้านห้องสมุดมากกว่าหน่วยงานเอกชนและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ อาจ

เป็นเพราะหน่วยงานราชการและหน่วยงานภายใต้การกำกับของรัฐนั้นมีการติดต่อสื่อสารในและภายนอกองค์กรในรูปแบบของหนังสือราชการที่มีรูปแบบและลำดับขั้นตอนแตกต่างจากหน่วยงานเอกสารและรัฐวิสาหกิจ ดังที่ Worachotekamjorn & Worachotekamjorn (2022) ได้กล่าวว่า ไม่ว่าจะเป็นการทำงานในองค์กรใดๆ ก็ตาม ทั้งเอกชนและหน่วยงานของรัฐล้วนแล้วแต่มีความเกี่ยวข้องกับข้อมูลและเอกสารต่างๆ จำนวนมาก ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บเอกสารจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องรู้วิธีการจัดเก็บเอกสารต่างๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถสืบค้นเอกสารได้ง่าย และสะดวกรวดเร็วเมื่อมีความจำเป็นต้องใช้งาน ประหยัดเวลา ประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บเอกสาร อีกทั้งยังเป็นการสร้างเสริมลักษณะนิสัยอันดีให้แก่ผู้ปฏิบัติงานอีกด้วย เช่นเดียวกับงานห้องสมุดที่นิสิตฝึกงานวิชาชีพเข้ารับการฝึกปฏิบัติงาน หากเป็นห้องสมุดในหน่วยงานของรัฐนั้นเป็นห้องสมุดสถาบันขนาดใหญ่ ใช้ระบบบริหารจัดการฐานข้อมูลทรัพยากรขนาดใหญ่ซึ่งมีความละเอียดและซับซ้อนในการปฏิบัติงาน ในขณะที่ห้องสมุดในหน่วยงานเอกชนและรัฐวิสาหกิจ เป็นห้องสมุดเฉพาะ ขนาดไม่ใหญ่ ระบบบริหารจัดการทรัพยากรที่ใช้ เน้นความสะดวกและง่ายในการใช้งาน ทำให้ผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติงานด้านห้องสมุดในหน่วยงานของรัฐและภายใต้การกำกับของรัฐมีความคาดหวังด้านทักษะที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงานของนิสิต นอกจากนี้ยังมีกรวิจัยของ Piloksiri & Premsmith (2013) เรื่อง สมรรถนะเฉพาะตำแหน่งกับบรรณารักษ์ พบว่าผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารห้องสมุดมีความคาดหวังต่อสมรรถนะร่วมของบรรณารักษ์ โดยความคาดหวังที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความรู้เกี่ยวกับฐานข้อมูล ทักษะในการใช้ฐานข้อมูล และคุณลักษณะส่วนบุคคลเรื่อง มีจิตบริการ ความคาดหวังต่อสมรรถนะของ

บรรณารักษ์งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรู้เรื่องแหล่งสารสนเทศทั้งภายในและภายนอกห้องสมุด ทักษะในการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศทั้งภายในและภายนอกห้องสมุด ส่วนความคาดหวังต่อสมรรถนะของบรรณารักษ์งานวิเคราะห์และจัดทำทรัพยากรสารสนเทศที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรู้เรื่องหัวข้อเรื่อง ทักษะในการจัดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศและทักษะในการให้หัวข้อเรื่อง และความคาดหวังต่อสมรรถนะของบรรณารักษ์งานบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความรู้เรื่องการสืบค้นสารสนเทศ และทักษะในการสืบค้นสารสนเทศ

หน่วยงานเอกชน หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานภายใต้การกำกับของรัฐ มีความต้องการความสามารถด้านการออกแบบและพัฒนาระบบฐานข้อมูล ความสามารถด้านการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ และความสามารถด้านการให้ความช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และให้คำแนะนำการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT Support) มากกว่าหน่วยงานราชการ อาจเนื่องจากนิสิตส่วนใหญ่เข้ารับการฝึกปฏิบัติงานด้านนี้ จึงจำเป็นต้องมีทักษะและความสามารถที่สนับสนุนการฝึกปฏิบัติงานดังกล่าว สอดคล้องกับการวิจัยของ Mayoungpong (2015) เรื่องรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะไอซีทีสำหรับบุคลากรในธุรกิจพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยที่พบว่า ผู้ปฏิบัติงานควรมีความสามารถพัฒนาและปรับปรุงเว็บไซต์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ความน่าเชื่อถือในการประกอบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และเป็นไปตาม Institute of Professional Qualifications (2015) ได้กำหนดสมรรถนะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการดำเนินการเตรียมอุปกรณ์ติดตั้ง ทำการ ติดตั้งอุปกรณ์ทางด้านคอมพิวเตอร์เพื่อสนับสนุนการทำงานของโปรแกรม และทดสอบการเชื่อมต่อโปรแกรมกับอุปกรณ์ต่อพ่วง พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเชื่อมต่อกับโปรแกรมเป็นผู้ที่มีสมรรถนะในการปฏิบัติการให้บริการ

ลูกค้าสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้ใช้งาน บันทึกปัญหาการใช้งานโปรแกรม วิเคราะห์ปัญหาการใช้งานโปรแกรม แก้ไขปัญหาการใช้งานโปรแกรม และสรุปผลการแก้ไขปัญหาได้ ซึ่งเป็นคุณลักษณะพึงประสงค์ของนิสิตฝึกงานวิชาชีพด้านเหล่านี้ที่นิสิตควรมีความสามารถด้านสารสนเทศ (Content) สถานประกอบการที่รับนิสิตเข้าฝึกปฏิบัติงานมีความต้องการความสามารถด้านนี้ในระดับมากทุกแห่ง ทั้งความสามารถในการใช้และการจัดการสารสนเทศความสามารถในการวิเคราะห์สารสนเทศ ความสามารถในการผลิตสารสนเทศ ความสามารถในการเข้าถึงและประเมินสารสนเทศ และความสามารถในการใช้โปรแกรมสำหรับงานสารสนเทศเฉพาะที่ใช้ในสถานประกอบการ ซึ่งตามที่ Wittayawutthikul (2009) ได้กล่าวถึง การจัดการสารสนเทศ ไว้ว่าเป็นการวางแผน จัดทำ รวบรวม จัดเก็บ รักษา และส่งต่อแพร่กระจายสารสนเทศไปยังผู้ใช้ เพื่อประโยชน์ในการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ และการวิจัยของ Harinwan (2014) เรื่อง สมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาของครู พบว่าสมรรถนะด้านสื่อ (Media) เน้นทักษะการเข้าถึง วิเคราะห์ ประเมิน และสร้างสื่อในรูปแบบต่างๆ ดังนั้นความสามารถด้านสารสนเทศนี้ จึงเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สถานประกอบการทุกแห่งมีความต้องการ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำการวิจัยไปใช้

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าสถานประกอบการมีความต้องการนิสิตฝึกงานวิชาชีพที่มีคุณลักษณะที่ดีในด้านทักษะที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่สังคมและอารมณ์ (Soft Skills) มากกว่าความรู้พื้นฐานและความรู้เฉพาะด้าน (Hard Skills)

ดังนั้นหลักสูตรฯ สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร โดยส่งเสริม สนับสนุน ให้จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานิสิตให้มีคุณลักษณะตามความต้องการของสถานประกอบการทั้ง 5 ด้าน โดยเน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ควรส่งเสริมให้นิสิตมีจิตสำนึกที่ติดต่อการทำงาน โดยมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ มีความตั้งใจ มีความรอบคอบ มีจิตอาสา มีความกระตือรือร้น มีความใฝ่เรียนรู้ และจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นให้เกิดทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ รวมถึงเน้นกระบวนการให้นิสิตได้ฝึกทักษะทางปัญญาให้สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำเสนอ โดยใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมได้

2. ข้อเสนอแนะการทํารวจครั้งต่อไป

2.1 ผลการวิจัยในครั้งนี้ เป็นข้อมูลที่ได้

จากการฝึกงานวิชาชีพของนิสิตที่เรียนในหลักสูตร ศศ.บ สารสนเทศศาสตร์ ฉบับปรับปรุง 2558 ดังนั้น ควรมีการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตฝึกงานวิชาชีพสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ในหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ ประกอบกับลักษณะของงานที่นิสิตฝึกงานวิชาชีพเข้ารับการฝึกปฏิบัติงานมีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพสังคม และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงควรมีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตฝึกงานวิชาชีพสาขาสารสนเทศศาสตร์ในทุกหลักสูตร เพื่อทราบจุดแข็ง-จุดอ่อนของการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรฯ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตฝึกงานวิชาชีพของสาขาให้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการยิ่งขึ้น

References

- Chinwanno, W. (2003). *Professional Ethics*. Chuan printing press.
- Deita, H., & Phauckchantuck, A. (2013). Desired traits of the English business communication interns as perceived by business organizations. *Sripatum Chonburi Journal*, 9(3), 27-33.
- Department of ASEAN. (2019). *ASEAN and Thailand*. [http://asean2019.go.th/th/about/ASEAN and Thailand](http://asean2019.go.th/th/about/ASEAN%20and%20Thailand).
- Department of Information Science. (2016). *1202 420 Vocational internship (professional practice)*. Mahasarakham University.
- Harinwan, U. (2014). The competency in information technology in education of teachers. *Journal of Education Faculty of Education Srinakharinwirot University*, 15(2), 147-156.
- INCquity. (2016). *8 key skills employees should have*. <http://inequity.com/articles/office-operation/8-skills-employee-should-have>.
- Institute of Professional Qualifications. (2015). *Professional qualifications in the field of information and communication technology and digital content software and applications (Software and Applications)*. <https://tpqi-net.tpqi.go.th/home/occ/qualifications/ICT-SWA-4-251200-B>.
- Kanopas, S., Klongsuwan, P., & Manoi, R. (2013). *Establishments for student internships College of Sports Science and Technology, Mahidol University Academic year 2012*. Mahidol University.
- Kraisit, P. (2015). *10 desirable qualities for Thai people*. Pattanasara.

- Mayoungpong, A. (2015). The model of competency development in ICT for Thai E-commerce personnel. *Princess of Naradhiwas University Journal*, 7(3), 97-106.
- Ministry of Education. (2012). *National Education Act, B.E. 2542 and its amendments (No. 2), B.E. 2545*. Shipping and Package Organization.
- Office of the Education Council Secretariat. (2019). *National Education Standards B.E. 2561*.
- Office of The Higher Education Commission. (2009). *Thai Qualifications Framework for Higher Education (TQF: HED)*. Office of The Higher Education Commission.
- Pantapangkul, P. (2013). *Characteristics of employees that are in demand in modern organizations*. <http://www.bloggang.com/mainblog.php?id=hrman&month=01-09-2013&group=4&gblog=69>.
- Piloksiri, P., & Premsmith, P. (2013). Expectations of university library administrators Qualifications specific to the position of a librarian. *Journal of Librarianship*, 33(1), 23-36.
- Wittayawutthikul, R. (2009). Knowledge management: The experience of Stang Mongkol Suk Library. *Domethat*, 30(2), 3-9.
- Worachotekamjorn, S., & Worachotekamjorn, S. (2022). Developing of Storage and Retrieval of Document System. *The Journal of Social Communication Innovation*, 1(11), 137-145